

МОЛОДАЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання V
№ 8 (359).

Середа, 18 січня 1961 р.

Ціна 2 коп.

ПЛЕНУМ

Центрального Комітету Комуністичної Партії Радянського Союзу

МОСКВА, 14. (ТАРС). На Пленумі Центрального Комітету КПРС триває обговорення доповідей про виконання державного плану і соціалістичних зобов'язань по виробництву та продажу державі продуктів землеробства і тваринництва в 1960 році і про заходи по дальшому розвитку сільського господарства.

Виступаючи вчора в дебатах, перший секретар Оренбурзького обкому КПРС Г. І. Воронов повідомив, що в області збільшується виробництво продуктів землеробства. Тут за останні роки освоєно півтора мільйона гектарів цінних і перелогових земель. Для нового піднесення землеробства промовець вважає першочерговою справою розробку правильних сівозмін і структури посівних площ цінних районів та проведення науково-дослідної роботи по інших проблемах.

Велику увагу в своєму виступі тов. Воронов приділив дальшому розвитку громадського тваринництва. Він поставив питання про припинення великих переговорів худоби на забій.

Про корінні зміни, що сталися в житті Алтаю в зв'язку з освоєнням цінних земель, говорив перший секретар Алтайського крайкому партії К. Г. Писін. Цей край став виробляти в 3,7 рази хліба більше, ніж вироблялось до освоєння цінних земель. За час з 1954 року державі здано понад півтора мільярда пудів хліба. Головне завдання полягає в тому, щоб різко підвищити врожай і насамперед ярої пшениці та кукурудзи.

Тов. Писін говорив далі про роботу сільських механізаторів, про поліпшення системи оплати праці для працівників радгоспів, введення порядку у використанні землі. Спійняючись на механізації трудомістких робіт у тваринництві, він вказав на необхідність розширення виробництва доїльних машин. Дальше освоєння багатств цінних земель, вміле і любовне використання кожного поля, кожної ділянки землі — шлях до крутого піднесення сільськогосподарського виробництва, до швидкого виконання завдань семіріччя.

Сердечний привіт учасникам Пленуму передала від імені колгоспників артілі імені Сталіна Мельнице-Подільського району Тернопільської області ланкова двічі Герой Соціалістичної Праці Є. О. Долинюк. Ділячись досвідом роботи, тов. Долинюк повідомила, що її ланка в 1960 році вирощувала кукурудзу на площі 125 гектарів. З кожного з 20 гектарів посівів одержано по 167 центнерів сухого зерна, а на решті площі зібрано по 982 центнери зеленої маси з качанами. Ланка тов. Долинюк

вирішила в цьому році виростити на ста гектарах тисячу тонн зерна кукурудзи. Але зібрати таку кількість зерна без машин, каже вона, ланці не під силу. Кукурудзоводам терміново потрібні високопродуктивні, досконаліші комбайни.

Перший секретар Краснодарського крайкому КПРС Г. І. Воробйов у своєму виступі повідомив Пленум про те, як трудівники сільського господарства краю борються за розширення посівних площ кукурудзи на зерно, за підвищення її врожайності. В минулому році врожай зерна кукурудзи в цілому по краю становив 26,4 центнера з гектара. Це, звичайно, мало, сказав тов. Воробйов. Радгоспи і колгоспи можуть одержувати вищі врожаї. В нашому краї знайдуться тисячі передовиків, готових борстися за 50 центнерів зерна з гектара.

Голова колгоспу імені В. І. Леніна С. К. Коротков (Чуваська АРСР) у своєму виступі велику увагу приділив питанням вирощування кукурудзи і гороху. Він навіс цифри, що ілюструють зростання тваринництва в колгоспі, збільшення продажі продуктів державі. Це стало можливим завдяки кукурудзі. Кормову базу в нечорноземній смузі можна зміцнити тільки шляхом вирощування цієї культури. Я більш ніж переконаний, заявив тов. Коротков, що кожний колгосп, кожний радгосп нечорноземної зони може одержувати від 600 до півтори тисячі центнерів зеленої маси з качанами молочно-воскової стиглості.

Перший секретар Сталінградського обкому КПРС О. М. Школьников, який виступив потім, відзначив, що в більшості районів області не вдалось ще добитися сталих урожаїв. Тому підвищення врожайності колосових і кукурудзи, особливо за рахунок піднесення культури землеробства, є першорядною справою.

Найважливішою проблемою дальшого розвитку сільського господарства області є зрошення земель у Заволжі і освоєння Волго-Ахтубинської заплави. Завершення будівництва Сталінградської ГЕС і величезного водоймнища створили реальну можливість найближчим часом розв'язати це завдання. В Заволжі можна буде зростити до 800 тисяч і обводнити близько 1,4 мільйона гектарів.

На трибуні Пленуму — знатний механізатор двічі Герой Соціалістичної Праці О. В. Гіталов.

— Колгосп імені XX партз'їзду Кіровоградської області, в якому я працюю, — сказав тов. Гіталов, — при надзвичайно несприятливих умовах погоди зібрав у 1960 році по 20,5 центнера зерна з гектара, кукурудзи (в сухому зерні) — по 30 центнерів.

У красномовних цифрах славний умілець-кукурудзовод розкрив вигоду комплексної механізації при вирощуванні просапних культур. Він критикував Держплан СРСР, раднаргоспи і Міністерство сільського господарства СРСР за те, що більшість господарств країни по суті ще не мають комплексу механізмів для вирощування просапних культур і для тваринництва.

Тов. Гіталов повідомив, що перед його від'їздом у Москву на Пленум ЦК КПРС механізатори його бригади взяли зобов'язання одержати в цьому році по 50 центнерів кукурудзяного зерна і по 350 центнерів зеленої маси.

Говорячи про підсумки минулого року, перший секретар Новосибірського обкому КПРС Ф. С. Горячев відзначив, що плани продажі м'яса, молока, яєць, картоплі було перевиконано. Проте по хлібозаготівлях завдання не виконано. В області розроблено комплекс агротехнічних, зоотехнічних і організаційних заходів підвищення врожайності сільськогосподарських культур та продуктивності тваринництва. В цьому році, зокрема, буде розширено посіви середньостиглих і ранніх сортів пшениці. Збільшаться площі під ячменем, який дає в Сибіру на 3—4 центнери зерна з гектара більше, ніж овес. Планується розширення посівів просапних культур.

Академік Т. Д. Лисенко почав свій виступ на засіданні 14 січня з питання про різке підвищення жирності молока корів. Ми вважаємо можливим, заявив академік, і тому пропонуємо спосіб, який дає змогу за 5—7 років підвищити середній процент жиру в молоці по країні хоча б до 4,5 процента.

Далі Т. Д. Лисенко спійнявся на проблемах, зв'язаних з освоєнням цінних земель. Він вказав на необхідність покінчити з шаблоном у землеробстві, розв'язати головні агротехнічні проблеми на цінні — добитися більш раннього досягання хлібів і знищити бур'яни. Значну увагу академік Лисенко приділив питанням мічуринської біології, органічного зв'язку науки з життям, з практикою.

Про збільшення виробництва на Київщині зерна, м'яса, цукрових буряків, овочів, картоплі доповідь Пленумові перший секретар Київського обкому Компартії України П. Ю. Шелест. В цьому році виробництво м'яса буде доведено до 110 центнерів і молока — до 440 центнерів на сто гектарів земельних угідь. Перед Київською областю ставиться завдання добитися врожаю кукурудзи-зерна по 40—50 центнерів з гектара.

В дебатах виступили також секретар Приморського крайкому КПРС В. Ю. Чер-

ТРУДОВУ ВАХТУ несе удні роботи Пленуму ЦК КПРС дільниця комуністичної праці Леоніда ГРИНЕНКА з Кіровоградського агрегатного заводу.

Програму десяти місяців—до дня відкриття XXII з'їзду КПРС—таке зобов'язання інструментальників. Змагання шириться і міцніє.

нишов, головний конструктор ДСКБ Таганрозького комбайнового заводу Х. І. Ізаксон, секретар Орловського обкому КПРС М. Ф. Ігнатов, рільник колгоспу «Заветы Леніна» Курганської області Т. С. Мальцев, секретар Мар'їнського райкому КП України, Сталінської області, З. М. Глухов, свинар радгоспу «Катенієкі» Латвійської РСР А. П. Бартуліс, секретар Башкирського обкому КПРС З. Н. Нурієв, голова колгоспу імені Леніна Східно-Казахстанської області Б. Кітапбаєв, механік-водій бавовнозбиральної машини, бригадир колгоспу імені Кірова Ташкентської області Т. Ахунова, секретар Кабардино-Балкарського обкому КПРС Т. К. Мальбахов.

МОСКВА, 16 (ТАРС). На Пленумі Центрального Комітету КПРС триває обговорення доповідей у другому питанні порядку денного.

Важливим проблемам землеробства Західного Сибіру і Зауралля, де на величезних площах вирощується найцінніша продовольча культура — яро пшениця, присвятив свій виступ рільник колгоспу «Заветы Леніна» Курганської області Т. С. Мальцев. Відомий колгоспник вчений, ділячись досвідом, сказав, що в його сільськогосподарській артілі рано не сіють, щоб посіви могли без шкоди перенести червневу посуху і встигли використати липневі дощі. Порівняно пізня сімба дає можливість знищити бур'яни. За останні 12 років, коли ми самі передбачаємо строки сіви і проводимо своїм способом обробіток землі, каже тов. Мальцев, у нас, не-

зважаючи на посухи, які систематично повторюються, середній врожай ярої пшениці досягає 20 центнерів з гектара. У минулому році ми одержали по 21 центнеру. Вся Курганська область в перші два роки семіріччя широко застосовувала наші методи в рільництві і досягла непоганих результатів.

Тов. Мальцев заявив, що уральцям, сибірякам і казахстанцям треба в одному дуже допомогти — краще оснастити їх збиральною технікою, пристосувавши її до особливостей цих районів. Він підкреслив високу відповідальність спеціалістів, особливо агрономів, за правильне ведення землеробства, за родючість землі, за врожай.

Схвильовано прозвучала на Пленумі промова знатного свинаря радгоспу «Катенієкі» Латвійської РСР А. П. Бартуліса. Він заявив, що йому виявлено велику честь вдруге брати участь в роботі Пленуму Центрального Комітету КПРС. Рік тому в цьому ж залі він дав обіцянку відгодувати три тисячі свиней і виконав своє зобов'язання. Його в листі поздоровив з успіхом М. С. Хрушова. При палкій підтримці товаришів, сказав тов. Бартуліс, я зобов'язався в третьому році семіріччя відгодувати не менш як п'ять тисяч свиней загальною вагою 4,5 тисячі центнерів.

З яскравою промовою виступила зустрітута оплесками Герой Соціалістичної Праці Турсуной Ахунова — механік-водій бавовнозбиральної машини, бригадир колгоспу імені Кірова, Ташкентської області. В минулому році вона обіцяла від імені бригади виростити високий урожай і зібрати ма-

зібрано машинами. Сама Турсуной Ахунова збрала машинами 322 тонни бавовни. Вона навчила працювати на бавовно-збиральних машинах чоловіка і сестру, які стали механіками-водіями.

На Пленумі було оголошено лист красnodарської делегації на ім'я Першого секретаря ЦК КПРС М. С. Хрушова. В цьому листі делегація палко схвалює поради і пропозиції М. С. Хрушова про те, щоб одержати з площі 350 тисяч гектарів по 60 центнерів кукурудзи з гектара і продати державі 150 мільйонів пудів хліба. Ми переконані, говориться в листі, що у нас в краї знайдуться сотні і тисячі ланок, які боротимуться за одержання ста 160 центнерів зерна кукурудзи з гектара і виключать на соціалістичне змагання відомого всі країні майстра високих урожаїв кукурудзи тов. Долинюк Є. О. Кубанці запросили М. С. Хрушова приїхати до них у край.

16 січня в дебатах по доповідях виступили секретар Горьківського обкому КПРС Л. М. Єфремов, голова колгоспу «Прикордонник» Тянь-Шанської області Киргизької РСР Т. А. Акунов, голова виконкому Свердловської обласної Ради депутатів трудящих К. К. Николаєв, голова колгоспу імені Тукая Татарської АРСР Г. Н. Гаріфуллін, секретар Запорізького обкому КП України В. В. Скрябін, секретар Каневського райкому КПРС Краснодарського краю А. С. Колесников, старший чабан радгоспу «Червоні Буруни» Дагестанської АРСР Д. А. Махсутов, голова колгоспу «Україна» Хмельницької області Г. І. Ткачук, секретар Костромського обкому КПРС Л. Я. Флорентьев, голова колгоспу імені Мічуріна Саратовської області А. А. Чусляев та інші.

Пленум ЦК КПРС продовжує свою роботу.

Одержано свіжу газету. І доярки молочно-товарної ферми № 1 колгоспу «Україна», Кіровоградського району, з інтересом знайомляться з матеріалами Пленуму ЦК КПРС. На знімку: обліковець ферми Євгенія СКРИПЧУК проводить бесіду, присвячену січневому Пленуму. Фото В. КОВПАКА.

РЕКОМЕНДУЄ ПЕРВИННА ОРГАНІЗАЦІЯ

Коли вона проходить по цеху, всі проводжають її ласкавим поглядом. І тепле слово, лагідна посмішка знайдуться у кожного для цієї енергійної дівчини. Люблять робітники електромеханічного заводу молоду шихтувальницю.

І Тамара Стороженко цього заслуговує. Бо трудиться вона сумлінно. Та й про товаришів турбується. Як тільки кому допомога потрібна — дівчина відразу ж її запропонує. А фільм цікавий іде — організує культпохід. Для всього знаходить вона час. А оце почала ще загоновю вожатою працювати в середній школі № 10. Заводська молодь шире шанує свою подругу. Тому й обрали Тамару до складу заводського комітету комсомолу.

А на зборах, які нещодавно відбулися, вирішили комсомольці дати їй рекомендацію для вступу кандидатом в члени КПРС. Знають вони: довір'я їй буде виправдане.

Таких, як Тамара, у нас багато. От хоч би Віталій Головка з електроапаратної дільниці. Цей спокійний, навіть мовчазний юнак успішно поєднує роботу з навчанням. Він — студент-заочник Одеського політехнічного інституту.

— Золоті руки у хлопця, — сказав про нього якимось бригадир Микола Іванович Савченко.

Ці слова багато про що говорять. І, безперечно, комсомольці з радістю дали рекомендацію й Віталію. Вони впевнені, що він буде гідним комуністом, людиною, готовою до найважчих випробувань і найвідповідальніших доручень.

Але такої впевненості немає у них по відношенню до Григорія Фрішмана з секційного цеху. Адже юнак замкнувся в колі особистих інтересів, відійшов від життя цеху, заводу.

Цей урок не повинен пройти безслідно для Григорія. Юнак врахує свої помилки, і тоді друзі охоче виявлять йому своє довір'я.

Г. ТИМОНЮК,
керівник корпункту «Молодого комунара».

М. Олександрія.

Хорошим слюсарем став колишній воїн Георгій Бугайов. На 140—145 процентів виконує він виробничі завдання, працюючи на заводі «Сільгоспдеталь», куди прийшов після демобілізації. Молодий слюсар навчається в політехнічному інституті. Георгій — член бригади Михайла Алексєєва, яка стала ініціатором змагання «сім за шість». На знімку: слюсар Георгій БУГАЙОВ. Фото В. КОВПАКА.

Їх вихователі—

НОВИЙ Закон про школу передбачає ґрунтовну підготовку учнів до життя, до громадсько-корисної праці при високому рівні знань основ наук.

Успішно вирішити ці завдання можна лише спільними зусиллями колективів вчителів і промислових підприємств.

В Кіровоградській середній школі № 8 виробниче навчання введено з 1958 року. Зараз учні старших класів проходять виробничу практику в механічному цеху заводу «Більшовик».

Робітники гостинно зустріли школярів. Головний інженер заводу т. Гольдштейн ознайомив їх з правилами техніки безпеки і з технологічним процесом виробництва. Кожного учня закріпили за певним робочим місцем. Коли вивчено один процес, учня переводять на інше місце.

Відповідно до нових вимог проходять уроки фізики. Учні частіше розв'язують задачі технічного змісту, виконують розрахунки зусиль, що діють на різьць, і таке інше. На уроках хімії більше уваги приділяється вивченню фізичних, хімічних властивостей металів та їх заміників.

А недавно наші вихованці з честю склали ісперсба-чений екзамєн. Якось велика частина робітників заво-

ШКОЛА,

ду вніхала допомогти колгоспникам зібрати осінні врожаї. Протягом місяця учні працювали самостійно.

ЗАВОД

Більшість з них не лише виконувала, а й перевиконувала учнівські норми.

Хочу вказати й на деякі недоліки політехнічного навчання учнів нашої школи. Велике значення у трудовому вихованні має культура і гігієна праці на підприємстві. Однак, медпрацівники поки що стоять осторонь цієї справи.

До цього часу не розроблені єдині поправочні коефіцієнти для переведення заводських норм в учнівські згідно їх віку і строку навчання. Ці питання далеко не другорядні і чекають негайного вирішення.

Г. ХОМЕНКО,
вчитель Кіровоградської середньої школи № 8.

„І навіщо мехі

ИОМУ двадцять років. Невисокий на зріст, веселі навіть трохи лукаві очі, непокірне русаве волосся. На перший погляд справляє непогане враження. Та, зрештою, і в райкомі комсомолу про нього доброзичливо відгукуються.

— Микола? О, з нього толк вийде, будьте певні! Такий стараний, роботязкий, словом — непоганий секретар. І справу яку корисно зробив: організував у колгоспі футбольну команду. Їхні спортсмени навіть на змагання їздили.

— Правда, — додає згодом секретар райкому ВЛКСМУ Володимир Анто-ненко, — писати про нього ще ранувато, в нього дещо й не виходить... Але все ж таки хлопець береться за діло.

Звісно, Микола Токар, звільнений секретар комсомольської організації артіль імені Леніна, знає, як про нього думають в райкомі. Знає і не хвилюється: як же, його все-таки хвалять. Та, скажемо наперед, помилялися райкомівці, давши таку характеристику.

...Сталося це в лютому минулого року. Обрали Миколу секретарем, бо попередній товариш не справлявся з роботою.

— Та у нас, — говорить Микола, — секретарі взагалі довго не затримуються. Півроку пройде, і знову перевибори.

Закінчилися звітні збори. Передали М. Токаря папку з паперами і сказали: «Керуй!»

А керувати тут є ким: в колгоспі 89 комсомольців.

Та новообраний секретар не квапився. Минув спокійно місяць, другий. А на третій вирішив Микола план скласти. Намітив провести збори комсомольські та засідання комітету. Однак і цей план не був виконаний. Микола сам відверто зізнається:

— Ото як обрали мене, я відразу вирішив: працювати не буду. От не хочу — і все. І хто мені що зробити? І навіщо мені цей клопіт? Я так і хотів, щоб мене зняли...

На жаль, не зняли, залишили. А справам комсомольським це шкодить немало.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
18 січня 1961 р., 2 стор.

За весь час двоє загальних зборів було проведено. В колгоспі шість бригад, у кожній з них є своя первинна організація. А от збори в них відбуваються від нагоди до нагоди. У п'ятій бригаді їх не було протягом року.

Погано тут і з сплатою внесків. Двадцять чоловік ух більше року не вносять їх. А Пилип Бреїкрец та його дружина Надія Тюра навіть дворічний «стаж» по несплаті внесків мають.

Відмежувалися від справ комсомольських Віра Кацалап та Анатолій Сало. Люди сімейні, що їм до справ колгоспних? До того ж, їх ніхто не турбує, мовляв, живіть, як знаєте.

Як не прикро, але такі факти не поодинокі.

— Ну, що б я з ними зробив, хоч би й хотів? — обурливо запитує Микола Токар. — Їх стільки, а я — один...

Ні, не один ти, Микола! За твоїми плечима — принаймні 60—70 юнаків і дівчат — енергійних, беручих до справи. Треба було б тільки організувати молодь на діла хороші. І не ходив би тоді до клубу на підпитку Анатолій Шварко, двадцятирічний гульвіса, який від неробства бійки затіває, усім ножем погрожує. І не ображав би дівчат Володимир Романко. Та, зрештою, знайшлася б цікава справа і для Василя Криворучка з цієї ж компанії. Бо хоч і не комсомолец він, а у вашому ж колгоспі працює і своєю поведінкою весь колектив ганьбить.

Викликає подив ще один факт: на звітно-виборних зборах, на яких були присутні тт. Антоненко і Смаглюк з райкому комсомолу, знову обрали М. Токаря секретарем.

— Не вдався номер, — журиться юнак. — Таки залишили секретарювати...

Л. БАБИЧ,
Новгородківський район.

Маршрут: Знам'янка — Кіровоград

Восьмикласники Знам'янської восьмирічної школи № 4 нещодавно побували в місті Кіровограді.

Відвідавши кінотеатр «Мир», школярі вирушили на завод «Червона зірка». Робітники розповіли своїм гостям історію підприємства, познайомили з процесом виготовлення сівалок.

З заводу екскурсанти пішли у краєзнавчий музей,

Біда тільки в тому, що нікому було на це звернути увагу. І не лише одного секретаря провинна в цьому. Винен безпосередньо і комсомольський комітет, і райком комсомолу. Адже колгосп розташований в районі, вся його молодь на виду. Та працівники райкому комсомолу не цікавляться неполадками. Вони часто бувають на фермах, говорять з передовиками. Хороше це діло. Але треба ж було і внутрішньокласовою роботою поцікавитись. Адже за весь час «діяльності» М. Токаря ніхто не перевіряв, в якій стані вона, як ведеться документація. Ніхто нічого з М. Токаря не вимагав, ніхто нічого не радив.

У колгоспі багато хорошої, ініціативної молоді. Недарма ж ряди комсомольські за рік на 27 чоловік зросли. Та, знову ж таки, обмаль в цьому заслуги М. Токаря. Не знає він навіть, кого ж конкретно прийнято в члени ВЛКСМ.

І викликає подив ще один факт: на звітно-виборних зборах, на яких були присутні тт. Антоненко і Смаглюк з райкому комсомолу, знову обрали М. Токаря секретарем.

— Не вдався номер, — журиться юнак. — Таки залишили секретарювати...

Л. БАБИЧ,
Новгородківський район.

ТАЙГА ВІДСТУПАЄ

ПІВНІЧНІ річки Мезень та Вічегда розділені великим лісним масивом. Не так давно ці тайгові місця вважались незайнятими. Але ось тишу порушив гул моторів. Потужні екскаватори і бульдозери розпочали свій марш велич тайги. Будівники «Печорбуду» приступили до спорудження майже 200-кілометрової залізниці Мікунь—Кослан.

Зараз сталева колія вже укладена до 60-го кілометра траси. Вздовж нової магістралі дють 4 ліспромгосподарства, які заготовляють в рік білизні як півмільйона кубометрів деревини.

Станція Яренга поки що не значиться на карті і в залізничних довідниках. Але пройде небагато часу, і підуть через Яренгу поїзди, вантажені мезенським лісом. Зараз тут — передній відділок будови, на якому трудиться великий колектив робітників будівельного поїзду номер 257 «Печорбуду». В більшості молоді робітники прибули сюди по комсомольських путівках.

Про них і піде мова нижче.

СТАРШИЙ ІЗ НИХ — 18

ДІВЧАТА із бригади Богомолова приїхали із Чувашиї на будівництво цілим класом, сразу ж після закінчення десятирічки. 20 червня вони ще танцювали на випускному вечорі в рідній Топсинській середній школі, а через три тижні вперше вийшли на трасу.

— Коли односельчани нас проводжали, — розповідають дівчата, — вони дали суворий наказ: трудитися в братній республіці Комі, як подобає справжнім топсинцям...

Топсі — старовинне чуваське село. Тут виростало не одне покоління чудових хліборобів. Місцевий колгосп «Гвардеец» славиться високими урожаями пшениці, жита, кукурудзи. Семеро топсинців удостоєні звання Героя Соціалістичної Праці.

Бригада Богомолова, в якій працюють дівчата із Топсі, робить баластировку пристанційних шляхів. На дощці показників напроти назви цієї бригади — незлічні цифри 120—150 процентів. Це означає, що комсомольсько-молодіжний ко-

лектив щоденно перекидає змінні норми.

Дівчата живуть в теплих і затішних вагончиках. Після роботи багато читають, готуються до вступу в інститут — обов'язково будівельний.

ЛЕНІНГРАДЦІ
ПРИЙШЛИ НА
ДОПОМОГУ

ТАМ, де течія річки Яренга особливо стрімка, її повинні пересікти сталеві путі. Тут споруджується залізничний міст.

На самому краю обривистого берега гуде потужний бульдозер. Величезні брили ґрунту летять вниз з десятиметрової висоти... В кабіні — комсомолець Микола Смирнов. Він разом зі своїми товаришами по Ленінградському мостопоїзду № 460 штурмував береги Вічегди, будував через неї величезний сталевий міст.

Завершивши оздоблювані роботи на Вічегді, ленінградці-мостобудівники вирушили допомогти будівникам залізничної траси. І треба сказати, вони трудяться на Яренці так же хороше, як і на Вічегді, працюють з випередженням графіку.

БРИГАДА ВІДВАЖНИХ

МОЛОДІ юнаки — чуваші із бригади Владимира приїхали на трасу в холодні травневі дні і зразу ж включилися в роботу.

МОЛОДОМУ КОМУНАРУ ВІДПОВІДАЮТЬ

«ЗАМІТКИ ПРО РЕКЛАМУ» — під таким заголовком в газеті за 23 листопада 1960 року було надруковано критичний матеріал.

Директор виробничого комбінату І. Барш повідомив редакції, що замітка обговорювалась на нараді працівників рекламного цеху з участю директорів кінотеатрів. Факти підтвердились.

Намічені конкретні заходи щодо покращення якості реклами. Посилено контроль над виготовленням рекламних об'єктів з боку ласного управління культури.

У замітці «ЯКИЙ САВА, ТАКА Я СЛАВА», надрукованій в номері за 23 грудня 1960 року йшлося про погану роботу залученого Лозоватським сільським клубом М. Буца. Завідуючий Новопраським районним відділом культурним і спортивним районом І. Скворік повідомив редакції, що наведені факти мали місце. За допущені недоліки в роботі клубу М. Буца попереджено.

СЛІДАМИ НЕОПУБЛІКОВАНИХ ЛІСТІВ

У листі до редакції комсомольця Д. Ершов писав про недоліки в роботі Червоноярського сільського клубу, Новопраського району.

Секретар Новопраського райкому комсомолу т. Бідоко повідомив редакції, що при порівнянні факти повністю підтвердились. Призначено нового завідуючого.

ПРАЦІ ЮНИХ

На відзначення 90-річчя з дня народження В. І. Леніна піонерські організації шкіл Гайворонського району провели в цьому році туристсько-краєзнавчу експедицію «Ім'я Леніна на карті орденосної Кіровоградщини».

Вони побували на підприємствах і в місцевих колгоспах, на березі ріки Південний Буг, яка ділить навпіл територію району, зустрічалися з учасниками громадянської і Вітчизняної воєн, Героями Радянського Союзу і Героями Соціалістичної Праці.

Розповіді старших товаришів, живих свідків великих подій, лягли в основу виготовлення піонерами спеціальних альбомів і стендів. Цікавий, зокрема, альбом виготовили піонери Хашеватської середньої школи. Перегортаеш сторінки його і відчуваєш, які великі перетворення відбулися в селі за роки Радянської влади.

На лівому березі Південного Бугу, пишуть юні краєзнавці, розташоване потоптає в зелені садів наше село. Куди не кинеш оком — скрізь добротні, криті залізом і шифером будівлі, школа, клуб, лікарня, ферми колгоспу, ремонтно-технічна станція. А на околиці розкинулися родючі землі колгоспу «Україна». Про трудові успіхи і щасливе життя складаються вірші, лунають дзвінкі пісні. Як страшний сон, згадують люди дореволюційне село: старі глиняні, криті соломомою мазанки, церква, корчма, одна пара чобіт на всю сім'ю, кілька десятків учнів і два вчителі. Коли приходила осінь зі своїми журливими вітрами і косими холодними дощами, люди

йшли на заробітки в далекі краї.

Тільки двоповерховий будинок поміщика Карела виділявся серед інших. Там рікою лилось вино, під звуки вальсу кружляли

КРАЄЗНАВЦІВ

пари, сліпили очі дорогоцінці самоцвіти, якими були оздоблені зали.

Та відійшли у неповторну вічність старі часи. Великі зміни сталися в житті хашеватців. Зараз тут не знайдеш жодної неписьменної людини. Більше 30 вчителів працює в середній школі. Артіль, яку очолює Герой Соціалістичної Праці Д. Т. Войтшин, — одна з передових у районі. Десять колгоспників нагороджені за сумлінну працю урядовими нагородами.

Від старожилів села Ульяновки членам краєзнавчого гуртка місцевої школи вдалося довідатися, що 170 років тому у долині поселився перший житель Вигнанський Тарас. Прізвисько йому дав пан, який вигнав його за непокірність. Тарас збудував собі невеличку оселю біля річки Батіг. І обробляв землю. Ще й досі це місце називають Тарасовою Левадою.

Згодом сюди переселились ще 58 сімей. Хутір називався «Тополі». Жителі села пам'ятають з переказів, як пан виміняв кіркапа Прокопа Тремалюка за собаку і зробив з нього козачка.

Однак найцікавішим розділом альбому є матеріали про створення колгоспів у рідному селі, про зростання артільного господарства.

Нині тут працює комплексна бригада артілі імені Сталіна. Виросли чудові приміщення школи, клубу, тваринницьких ферм.

Жителю села тов. Іспаньку зараз 60 років. У тридцятих роках він був головою сільради, а тепер пішов на заслужений відпочинок. Є в альбомі його фотографії, знімки перших комуністів,

комсомольців, тих, хто тепер на передньому краї боротьби за виконання завдань семірічки.

У нинішньому році біля села Солгутово на острові ріки Південний Буг вела розкопки археологічна експедиція Академії наук УРСР. Тут були знайдені цінні експонати: матеріальні пам'ятки неоліту (6 тисяч років тому), трипільської культури. Виявлено 17 малих залізоплавильних печей і рештки трьох великих домниць, цілий відокремлений ремісничий район, де займалися лише виплавою заліза.

Учні були частими гостями у археологів, а члени краєзнавчого гуртка Анатолій Травніський та Петро Куцак зафотографували розкопки. Начальник археологічної експедиції, кандидат історичних наук т. Даниленко та старший лаборант інституту археології УРСР т. Бідізла консультували членів краєзнавчого гуртка при виготовленні ними альбому.

Історію робітничого селця графітників вивчали учні Заваллівської середньої школи. Казавинські школярі зібрали велику колекцію мінералів.

Всі зібрані матеріали систематизовані в районному Будинку піонерів.

М. СІВАК.

Для тебе, комсомольський активісте!

МАЛЕНЬКІ книжечки з значком члена ВЛКСМ і надписом «Комсомольському активісту» можна зустріти в будь-якому книжковому магазині. Їх випускає видавництво ЦК ВЛКСМ «Молода гвардія».

Зовсім недавно побачили світ три брошури, які будуть особливо корисні і вожакові сільських комсомольців. Журналіст І. Шахіморданов у брошурі «На першому з семи рубежів» (30 стор., ціна 35 коп. старими грошми) розповідає про справи молоді колгоспу імені Сталіна, Крижопільського району, Вінницької області. Комсомольці цієї сільгоспартії брали активну участь у складанні семірічного плану розвитку свого господарства і чудово трудяться над виконанням цього плану.

У КНИЖЦІ Ю. Єрошева «За технічне знання» (72 стор., ціна 65 коп. старими грошми) мова йде про те, як комсомольські комітети Кіровоградського краю організували технічне навчання сільської молоді. Цей досвід особливо цікавий тепер, коли всі сільськогосподарські машини перейшли в руки колгоспів і небувало виросла технічна оснащеність нашого сільського господарства.

А чи всі колгоспні комсомольці вміють рахувати? Чи всі знають, скільки коштує господарству центнер зерна чи м'яса, сотня яєць і тонна молока? Чи всі думають не лише про те, щоб одержати більше продукції, але й про те, щоб вона була максимально дешевою? Комсомольці Ставропольського краю немало попрацювали над тим, щоб кожний молодий колгоспник турбувався про підвищення продуктивності праці і зниження собівартості продукції. Досвідом цієї роботи ділиться секретар Ставропольського крайкому ВЛКСМ Н. Махотенко у брошурі «Резерви? — вот они!» (48 стор., ціна 4 коп.).

ТРУДОВИМ справам молодих будівельників присвячуються дві брошури серії «Комсомольському активісту». Секретар Куйбишевського обкому ВЛКСМ І. Перов у книжці «Полісся веде к победі» (48 стор., ціна 4 коп.) розповідає про те, як молоді, що працює на ударних комсомольських будовах, борються за дострокове їх

закінчення, постійно вишукує нові резерви підвищення продуктивності праці, зниження собівартості будівництва і добивається високої якості робіт. Ця книга вийшла з друку і зараз є в продажі.

БРОШУРА «Завод конца семилетки» написав А. Абрамов — начальник комсомольського штабу на будівництві Сталінгорського хімікомбінату. В ній розповідається про те, як створювався штаб, як він працює. Брошура знаходиться у виробництві і незабаром надійде у продаж.

В декількох брошурах, які з'являються на прилавках магазинів найближчим часом, мова йде про нові цікаві починання, які народилися в комсомольських організаціях промислових підприємств, що успішно борються за виконання завдань семірічного плану.

КНИГА секретаря Ленінградського міського ВЛКСМ К. Іванова називається «Семь в пяти». Читачі дізнаються з неї про патріотичну ініціативу ленінградських комсомольців, які борються за досягнення у 1963 році продуктивності праці, запропонованої на кінець семіріччя. Це розповідь про шуканні нового, людей творчого горіння і нескорітих сердець, розповідь про молодих активістів, які вміють підтримати хорошу ініціативу і направити енергію молоді в потрібне русло.

УСПІХІВ у боротьбі за виконання семірічного плану, за технічний прогрес, може добитися лише той колектив, в якому добре налагоджено технічне навчання молоді. Саме через це мільйони юнаків і дівчат вийшли у початий комсомолу шлях.

СМОЛЕНСЬКА ОБЛАСТЬ. Велика увага в сільськогосподарській артілі імені Сталіна, Починківського району, приділяється навчанню колгоспників. На курсах підвищення кваліфікації, в агрозоотехнічних гуртках, в школі передового досвіду навчається більше 300 чоловік. Багато колгоспників навчаються на заочних відділеннях вищих навчальних закладів. Декілька дояроч вступили на заочне відділення Демидівського сільськогосподарського технікуму.

На знімку: другокурсниця технікуму передові доярки бригади комуністичної праці комсомолки Лідія БЕЛЯЄВА (зліва) і Олена ДЕРЯВ'ЧЕНКО йдуть на консультаційний пункт технікуму.

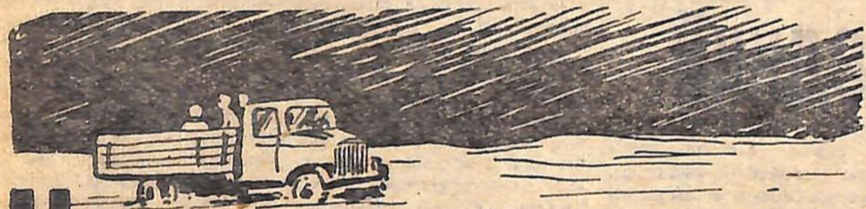
Фото І. РАБІНОВИЧА. Фотохроніка ТАРС.

лом похід за оволодіння знаннями. І найважливіша справа комітетів ВЛКСМ — створити такі умови, при яких учитись зміг би кожен молодий робітник. Добре справляються з цим завданням молоді активісти Московської, Харківської, Сталінградської областей. В Харкові, наприклад, за один лише рік у місті різко збільшилось число учнів шкіл робітничої молоді. Всіх їх забезпечили приміщеннями для занять, навчальними посібниками. Багато роблять комітети комсомолу столичної області для того, щоб молоді робітники безперервно на виробництві мали змогу підвищувати свої знання. На промислових підприємствах Сталінграда комсомольські організації знайшли цікаві форми навчання молоді другим і суміжним спеціальностям. Про все це детально можна прочитати у брошурах секретаря Харківського обкому ВЛКСМ А. Шухова «Кожному рабочему — инженерные знания», П. Топтліна І. Ю. Ізюмова «Чтобы строить, надо знать», секретаря Сталінградського обкому ВЛКСМ А. Неструева «У них несколько профессий».

КОМСОМОЛЬСЬКИМ активістам заводів і фабрик буде корисною книжка А. Давидова «У нас на заводі». Тут мова йде про найраціональніші форми участі молоді Московського заводу «Динамо» у технічному прогресі. Комсомольці цього підприємства вільно стежать за тим, щоб none устаткування своєчасно вносились в дію і використовувалося з найбільшою віддачею, щоб швидше випродажувалась прогресивна технологія. Вони використовують для цього масові рейди і контрольні пости, художню самодіяльність і стіну пресу.

Ці брошури знаходяться зараз у виробництві і незабаром надійдуть у продаж.

НАЙБЛИЖЧИМ часом читач зможе познайомитись не з двома випусками серії «Комсомольському активісту». Л. Економов у брошурі «Вспереди спортсмены» розповідає про спортсменів колгоспу «Україна» Вінницької області. В цьому колгоспі вже багато років існує дружний колектив фізкультурників, слава про яких вийшла далеко за межі області. В збірнику «Свет против тьмы» узагальнений досвід агітрегіційної пропаганди, найбільш комсомольськими організаціями Молдавії, Литви, Дагестану, Волинської, Брестської, Ленінградської і Полтавської областей. Цей збірник стане хорошим посібником для молодих злетів.

Незвичайний екзамєн

(ОПОВІДАННЯ)

ВІТЕР скаженів, ставав різкішим і настирливішим. Піднялася хуртовина. Довгі білі шлейфи тягнулися по землі повз паркан, ніби вишукуючи місця, де б залягти переметам.

Я стояв біля сільської Ради і чекав попутної машини на Петрівку. Транспорт туди буває дуже рідко, особливо через Іванівку. Мене це непокоїло — командирівка у петрівській колгосп була терміновою.

Стояти було не дуже приємно. Кілька разів доводилося грітися у кабінеті голови. Раптом почулося завивання мотору. Я вискочив на шлях і «проголосував». «Газон» зупинився.

— Що таке? — сердито запитав кругловидий, у сніжному старенькому комбінезоні водій.

— Можна до Петрівки? — запитав я.

Шофер шось буркнув, виліз з кабіни, і, шканделяючи на праву ногу, почав розминатися. Потупцювавши біля машини, знову зайняв своє місце. Поруч з ним сиділа молодичка в білій шалі.

— Так що, можна?

— Сідайте, що з вами поробиш, — байдуже буркнув водій.

У кузові були дві жінки. Вони притулилися одна до одної, прикрившись ковдрами. На околиці села «проголосував» ще один пасажир — юнак років шіст-

надцяти—сімнадцяти. Але машина не зупинилася. Юнак ледве не заплакав. Мені стало шкода його. Хотів, було, вже постукати в кабіну, та раптом мотор зачхав. Шофер натискував на стартер, але марно — машина не заводилася.

Хлопець, мабуть, подумавши, що машина чекає на нього, швидко наздогнав нас і запитав дозволу сісти. Розлючений шофер категорично відмовив йому. Юнак зніяковів.

Водій копався в моторі, а юнак стояв поруч, шукаючи слушного моменту попросити ще раз. Коли шофер закрив капот, він знову запитав дозволу — відповідь була такою ж грубою. Я не витримав і втрутився. На мою адресу було відпущено кілька неподобних слів. «Бувають же такі суб'єкти», — подумав я, стримуючись, щоб не вчинити сварку.

Машинка рушила. — Давай руку! — гукнув я юнакові і допоміг йому сісти в кузов.

Юнак був атлетично складенним, голубі очі приємно посміхалися з-під своєї шапки-ушанки.

— Чому ти не відпустиш вуха? — запитав юнака.

— Мені байдуже, фуфайка, теплі штани, чоботи. А

вуха... Вуха нехай загартуються.

Все ж таки я прикрив його полою свого плаща. Іхали майже мовчки. Дорога ставала все гіршою. Я відчував, як на плечах і на капелюсі наростає шар снігу. Було вже схоже шось на кужеліцю. Нас гойдало на всі боки, жінки ахкали, ми їх заспокоювали, що, мовляв, нічого не трапиться.

Та саме в цей час і трапилось те, чого ніхто не хоче, вирушаючи в дорогу. Мотор завив, машина шугонула в кювет. Хтось застогнав, потім кілька секунд стояла тиша.

— Шофера вбило, шофера, ой, лишецько! — порушило тишу волатання молодички в кабіні.

Недовго думаючи, я стрибнув з кузова. Двері кабіни притисло до брівки канави, молодичка перелякано відхлинула від себе голову шофера, але та була неслухняною, падала на неї.

Треба було шось робити. Кинулися витягувати шофера. Він був важким. Ледве вдвох з юнаком виволокли його з кабіни. Слідів крові не було. На мої запитання потерпілий не відповідав, стиха стогнав.

— Що могло трапитися? — запитали у молодички.

— Звідки мені знати. Хоч, пробачте, він, ще коли я сі-

ла на станції, скаржився на болю у правому боці. Більше нічого. З ним я не розмовляла, він такий грубий...

Я зробив висновок, що у шофера, мабуть, приступ апендицита. Та що б там не було, треба шось робити. Але що? Всі дивилися на мене, а юнак, підтримуючи голову шофера, про шось розмірковував.

Як я шкодував, що не вмію водити автомашину. Тоді б усе вирішилося дуже просто. А зараз складна обстановка: до Іванівки п'ятнадцять, а до Петрівки сімнадцять кілометрів. Надій на попутний або стрічний транспорт — ніяких.

Вирішив послати хлопця в Іванівку, до лікарні. Хлопець все ще був замислений. Я звернувся до нього, він здригнувся.

— Чуєш, юначе, треба йти, — і, зробивши невеличку паузу, додав — у Іванівку... Треба рятувати людей... Ти найбільш підходящий.

Боявся, що хлопець не погодиться, мовляв, кого ря-

тувати — шофера, який був з ним такий грубий.

— Давайте покладемо водія в кузов, — вирішив юнак.

— Так, значить, підеш? — Спробуємо по-іншому. Сідайте зі мною в кабіну, а ви — в кузов, — сказав юнак молодичці.

Ми підкорилися цьому по-дитячому серйозному тонові, ще твердо не знаючи, що задумав наш супутник.

Юнак сів за кермо. Клапнув вимикач запалення, освітілася панелька з приладами. Обмацавши важелі, він натиснув на стартер. Мотор не слухався. Хлопець пробував ще і ще, нащупуючи ногою акселератор.

Та ось мотор запрацював, юнак полегшено зітхнув і включив швидкість. Машину сіпонуло і двигун знову завмер.

— Беріть ручку, — звернувся до мене хлопець.

Ручка валялася під ногою. Я схопив її, вискочив з кабіни, але вставити її відхвильованню ніяк не зміг.

— Що там?..

— Зараз, зачекай...

(Закінчення на 4-й стор.)

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
18 січня 1961 р., 3 стор.

Незвичайний екзамен

(Закінчення).

Розчистивши візд, хлопчина знову сів за руль. Машину кілька разів смикнуло назад, і ми вискочили з кювета.

Я стежив за юнаком. Здавалося, у нього все працювало на зліт — таким він був пильним і уважним до шляху. Руки до хресту в фалангах стискали баранку. Машинна спочатку йшла нерівномірно, робила ривки, часто виключалося зчеплення, мотор ревів, а «газон», навпаки, зменшував швидкість.

Шлях вже ледве можна було розпізнавати. Він включив світло. В смугах фар було помітно, що сніг падав густий. Знову почалися перемети. Іх ми проскочили з невеликим буксуванням.

З'їжджали вниз з гори. Хоч я вже і вірив юнакові, та спуск мене дуже лякав. Міцніше, ніж юнак, я схопився за скобу однією рукою, поглядаючи на всякий випадок на ручку дверей.

На мить здалося, що у машині зіпсувалися гальма, і ми несемося в провалля. Хлопець же був спокійним і зосередженим, у нього не здригнувся жоден м'яз на обличчі, а очі, здається, ні разу не моргнули.

Нарешті ми були у вибалку. На переметі машина забуксувала і стала поперець дороги. Юнак дав задній хід. «Газон» вирівнявся, просувався ще трішки вперед, а далі не йшов.

Водій знову вискочив з кабіни і швидко почав розчищати кучугури. Я хотів допомогти йому, попросив лопату, але він відмовив. Тоді я майже силоміць вихопив її, розуміючи, що хлопцеві потрібно ще дуже багато енергії. Ми розчистили колію довжиною, мабуть, метрів з десять.

Сідаючи в кабіну, я поцікавився станом хворого. Все було як і раніше: той тихо стогнав.

— Треба швидше, — сказав я ніби між іншим. Для мого сусіда по кабіні ці слова здалися батогом, він

став ще пильнішим, ще уважнішим, маневрував як тільки можна, щоб не потрапити в перемет.

Після спуску почався підйом. Здавалося, що страшнішим для мене буде спуск, а тепер вийшло навпаки. На якусь мить ніби припинилося серцебиття, коли переключалася швидкість і машина на мить ніби зупинялася. Я думаю, що ось, зараз ми підємо шкереберть, прямо в провалля, яке помітив, коли розчищали замет.

Я заплющив очі і приготувався до всього, ззовні вдаючи, що почувую себе добре, щоб хоч чим-небудь вселяти віру в юнака. Кілька разів відкривав ліве око і поглядав на нашого нового водія, а він наче зрісся з машиною. Час від часу він хотів зробити ковток, та, мабуть, в роті пересохло, і це йому не вдавалося.

Нарешті підйом закінчився. Хуга біла прямо у вітрове скло. «Двірник» ледве встигав очищати сніг.

— Світло! — вигукнув він і якимось вимушено посміхнувся.

— Петрівка? — запитав я.

У відповідь він кивнув.

Поки ми влаштовували хворого, я трішки забарився. Вийшов з приміщення, коли біля автомашини, яка стояла у дворі, ні моїх супутників-жінок, ні хлопця не було.

Так в той час і не довідався, хто ж був рятівником шофера, якого транспортували до лікарні, де йому терміново зробили операцію. Та й не тільки шофера, а й, можливо, всіх нас.

Лише через рік випадково зустрів свого колишнього супутника. Це було саме в день зльоту членів шкільних навчально-виробничих бригад.

Юнак прямував до театру, де мав відбутися зльот. Ми одразу пізнали один одного. Правда, він за рік дещо змінився, підріс, змужнів. Розмовляти довго не довелось, бо ми обидва поспішали.

Хлопець назвав себе Сергієм Карпенком, учнем восьмого класу Петрівської школи.

— Знаєте що, — зізнався Сергій, — тоді, як вів машину, я вперше сів за руль. У школі ми вивчили лише теоретичну частину автомобіля і то по плакатах. Я тоді про це не говорив. Мені можна було піти до Іванівки чи Петрівки, але тримаючи голову шофера у себе на колінах, я відчував, що він ось-ось стане безжиттєвим. Йому потрібна була швидка допомога, і я ризикнув повести машину.

Спочатку я не знав, що йому відповісти. Але все страшне минуло, я сиджу не в машині, а стою на площі в місті.

Я міцно потис Сергієві руку.

— Екзамен на водіння ти склав успішно, — сказав йому. — То ж хоч і з запізненням, а поздоровляю...

Ще через день з обласної газети я довідався, що Сергій зараз добре уміє водити автомобіль, працювати на тракторі і комбайні.

«У нас весь клас такий, — писав він. — Наслідуйте нас. Все набуто пригортається в житті».

Іван КОНОНОВ.

ПЕРЧУНІВСЬКІ ДІАГНОЗИ

ФЕЙЛЕТОН

Дош лле та лле. Не інакше, як у небесній канцелярії бюрократ завісія. І не зважає він ні на які уповання і волання керівників колгоспу імені Калініна, Ново-Українського району.

Та як не волати їм, коли через отой клятий дощ на фермі комплексної бригади № 5 до весни жодної вівиці може не залишитися. Доказом цьому є й документ відповідний, та не один — аж шість, і це за один лише грудень.

Ну, хіба ж у керівників виникнуть якісь сумніви, коли акти ті підписані авторитетними людьми: бригадиром п'ятої комплексної бригади Г. Неживим, членом правління, зоотехником В. Бабенко, депутатом сільської Ради П. Чижмою, головою ревізкомісії Ю. Мірошинченком, ветфельдшером В. Рубцовим, обліковцем І. Бедркою і старшим чабаном О. Андрійченком.

А в тих папірцях чорним по білому записано:

«...щого числа (13) грудня) було оглянуто і зроблено розтин 19 вівиць. Аналіз: у ягнят і овець відмічалось похудання, поганій апетит, вівиці знаходились у скупенному стані, а в загородах — бруд і мокрота. Патологічний розтин: при розтині патологічних змін не встановлено. Висновок: вівиці 19 голів ЗДОХЛИ ВІД ВИСНАЖЕННЯ (підкреслення наше) — причина: погані умови утримання, чому сприяють погані атмосферні умови».

Так от «атмосферні умови» виснажили і звели з білого світу тільки за грудень минулого року 63 голви, а всього за рік — 277 овець.

— Ми вже їм і сіна, і дерті підкидаємо, а вони все-

таки гинуть, — бідкається заступник голови колгоспу І. Ф. Жанталай.

Коли б він заглянув на вівицеферму, та прислухався до сумовитого овечого мекання, може б і здогадався, що справа не стільки в «атмосферних умовах», скільки в «кумочаркобратії», яку очолює бригадир Г. Неживий.

І що за довірлива людина отой бригадир! Доручив ключі від комори старшому чабану Омеляну Андрійченку.

— Дерті вівиць? Беріть, будь ласка, і січня можна!

А чи попадає отой ласий корм нещасній худобині? Ні, Неживий не перевірить. Хіба ж можна псувати відносини з добрим сусідом і приятелем? А в Андрійченка є ще слухняний помічник — племінник Іван.

Або хіба що скажеш сторожу Олексію Пачкову і його сину чабану Василью? Коли й поцуплять що істинного своєї корівчині, то не зчиняти ж галасу. Хай! Аж же і їх корівка, як і його, бригадира, не повітрям живиться.

Кругова порука діє. І хай там дощ лле, вівиці голодні потопаять у бруді, — бригадир Неживий та «іже з ним», люди грамотні: акти писати вмюють. А ветфельдшер Віталій Рубцов хіба ж дасть родича в обиду? А щоб було шито-крито, він у кожному акті таких вивде діагнозів, що, як хвалиться сам, комар носа не підточить.

Що ж, сподіваємося, що в Ново-Українці допоможуть керівникам колгоспу імені Калініна (с. Перчунів) встановити справедливий діагноз на вівицефермі.

О. ШКАБОВ.

С. ОЛЕКСАНДРОВ.

КАРУЗІ*

У темних забоях, вологих, німих,
Без сонця, в щоденній недужі
Працюють до поту на ситих і злих

Малі італійські карузі.
Та знають карузі: на світі живуть
Не тільки пихаті, а й друзі.
Тому-то маленькі карузі ростуть

В великих і грізних карузі.

О. СЕРГІЄНКО.

* Так називають в Італії підлітків 12—13 років, які працюють на шахтах Сіцилії.

МАЛЕНЬКИЙ ВІЛЛИ

Гримить у джазах
Вашінгтон,
Там лл'ється кока-кола,
Там день і ніч гуляє
Джон
У комерційнім колі.
А бідний Віллі хоче
спать,
В очах — туман знемоги,
Кістяві рученьки
тремтять,
Болять у Віллі ноги.
Весь день ходив,
Весь день шукав
На вулицях скоринки.
Та замість хліба
скуштував
Від злих панів дубинки.
Іде, Голівкою поник,
Ось хліб лежить неначе.

Та кусень хліба швидко зник
В страшній собачій паші...
Стоїть обірване хлоп'я,
А думка свердлить душу:
Чому такий голодний я?
Де спать сьогодні мушу?
Хоч би приснився добрий сон
Про цукор та про школу...
Гримить у джазах
Вашінгтон
Рікою — кока-кола.
Н. ПАЛИВОДА.

Перші малюнки.
Фотоетюд А. ДІБРОВНОГО.

Наші письменники-земляки

ДЕМ'ЯН БЕДНИЙ

В РОКИ становлення радянської літератури ім'я поета-більшовика Дем'яна Бедного було найбільш популярним в народі. Його вірші і майже легендарні розповіді про нього самого передавались з вуст в уста. Багато місць гордилося знаменитим байкарем, як своїм земляком. Про характерний випадок розповів Лев Нікулін.

Наприкінці двадцятих років група московських письменників коротала нічний час на одній із станцій Тульської області. Дізнавшись хто вони такі, балакучий бородастий чоловік запитав:

— В Москві мешкаєте? Ну, як там наш земляк Дем'ян Бедний?

— Який він тобі земляк? — несподівано втрутився сусід. — Він нашого району, хоч у кого спитай...

— Зрозуміло, нашого, — підтримала жінка в кофусі. — Його й досі пам'ятають у нас на селі.

Сварились туляки — жителі району, до котрих Дем'ян Бедний не мав ніякого відношення. Його батьківщина — квітуча українська земля, Кіровоградщина.

Юхим Олексійович Придворов — таке справжнє ім'я письменника — народився 13 квітня 1883 року в с. Губівці, Компаніївського району, в убогій селянській сім'ї. «Пам'ятаю я себе, однак, — писав поет в своїй «Автобіографії», — спочатку міським хлопчиком — років до семи. Батько тоді служив сторожем

при церкві Єлисаветградського духовного училища. Жили ми вдвох в підвальній комірчині на десять карбованців батьківської зарплати. Мати з нами жила зрідка, і чим ці години траплялись рідше, тим було приємніше, бо ставлення до мене з боку матері було на рідкість зв'язним».

Експедицією студентів Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна, яка збирала під керівництвом автора цієї статті матеріали для біографії Д. Бедного на його батьківщині, були записані спогади губівських старожилів Т. О. Алейнікової, І. І. Заїкіна, С. К. Заїкіна, Д. Г. Кучмистенка, І. С. Момота, Н. А. Пікаш, О. Ф. Подкладенка про матір поета Катерину Кузьмівну і діда Софрона Микитовича Придворова, а також про дядька Дем'яна Софроновича. Спогади губівців повністю стверджують дану в «Автобіографії» характеристику матері й діда поета, доповнюючи її лише окремими деталями.

Матір поета в селі не любили не тільки за невагомну жорстокість і «звірячість», але й за її поведінку й шикарство. Її життя і трагічна доля (розповідають, що вона була знайдена вбитою на чужому горді в голодному 1921 році) — сумне свідчення злочинства одноосібницьких відносин, які калічили і нівечили багатьох і багатьох людей.

Навпаки, дід Софрон поетає в спогадах односельчан і рідних як людина муд-

ра і горда, добра і чуйна до страждань людей.

Із рідного села майбутній поет виніс не тільки тяжкі спогади про каторжне життя, але й яскраві, незабутні враження, заронені в душу хлопчика чудовими казками, легендами і розповідями діда Софрона, книжками письменників-класиків Крилова, Гоголя, Некрасова, які він брав у місцевій вчительській Марфи Семзівни Кулікової.

У вірші «Сонет» Д. Бедний згадує про свої рідні місця:

В родних полях вечерній
тихий звон, —
Я так любил ему внімать
когда-то
В час, как лучи весеннего
заката
Позолотят далекий
небосклон.

Однотітки поета Д. І. Кучмистенко, Н. А. Пікаш розповідають, як учителька М. С. Кулікова, побачивши неабиякі здібності свого учня, подала батькові Юхимі думку про продовження навчання сина. Здійснити її вдалось завдяки щасливій випадковості: проїздом через Єлисаветград якийсь генерал, бажаючи блиснути показовою філантропією, побажав «взять в ученє» хлопчика Юхима Придворова, який привітав його власними віршами. Цей переказ в деякій мірі пояснює глухий натяк, який міститься в «Автобіографії» поета: «В 1896 році «волею несповедних судєб» попав я не в Єлисаветградську шпалерну майстерню, куди мене було уже договорено, а в Київську військово-фельдшерську школу». Після закінчення школи Юхим Олексійович близько чотирьох років прослужив військовим фельдшером у Єлисаветграді, не залишаючи свого давнішого захоплення поезією.

В 1904 році, екстерном здавши екзамен за гімназичний курс, він поступив на історико-філологічний факультет Петербурзького університету. І хоч після цього поету жодного разу не довелось побувати в рідних місцях, його зв'язок з батьківським краєм не поривався. Спогади дитячих і юнацьких років, роздуми над долею селян знайшли своє відображення в багатьох політично гострих віршах поета.

У вірші «О Дем'яне Бедном, мужику вредном», який починається співробітництвом Д. Бедного в більшовицькій пресі, змальований образ сільського бунтаря, «смуцька», який навіть селянам думки про боротьбу проти своїх поневолювачів.

Молодий поет назвав свого героя іменем рідного дядька — губівського селянина Дем'яна Софроновича Придворова. За словами Д. І. Кучмистенка, який добре знав життя і людей рідної Губівки, «Дем'ян Софронович був бідняком, за що і одержав прізвисько «Бедний». В молоді роки пішов на Дон. Повернувся років через двадцять і став сторожем в сільській управі. Був він чоловіком прямим і сміливим, нікого не боявся. Лаяв начальство сільське і вище...».

Пізніше ім'я губівського селянина Дем'яна Бедного стає відомим як літературний псевдонім поета-більшовика, полум'яного трибуна і гнівного сатирика.

І. ЖАРКИХ,
кандидат філологічних наук.

Редантор П. МАРЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Газета виходить тричі на тиждень: у середу, п'ятницю і неділю.

Адреса редакції м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: редактора — 1-42, відповідального секретаря — 5-40, відділів — 6-24.

БК 00608.

Друкарня імені Г. М. Димитрова обласного видавництва, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Зам. № 299.